

Conceptbegroting 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	3
I. Bestuur- en Verenigingszaken	7
1.1 Inhoudelijke ontwikkelingen.....	7
1.2 Lasten en baten 2024-2028.....	8
II. Belangenbehartiging.....	9
2.1 Inhoudelijke ontwikkelingen.....	9
2.2 Lasten en baten 2024-2028.....	10
III. Uitvoering BIJ12	13
3.1 Inhoudelijke ontwikkelingen.....	13
3.2 Lasten en baten 2024-2028.....	23
IV. Programma's	24
4.1 Inhoudelijke ontwikkelingen.....	24
4.2 Lasten en baten 2024-2028.....	25
V. Overige ramingen.....	26
5.1 Onderwerpen.....	26
5.2 Lasten en baten 2024-2028.....	27
Bijlage 1. Bijdragen per provincie.....	28
Bijlage 2. Afkortingen	31

Inleiding

De conceptbegroting is vanaf 2025 een *nieuw* document binnen de Planning & Control cyclus (hierna P&C-cyclus) van het IPO. Het document is het eerste resultaat van de doorontwikkeling van de P&C-cyclus. In de volgende paragraaf gaan we hierop verder in, gevolgd door de uitwerking in de voorliggende conceptbegroting 2025. Daarna gaan we in op het doel, de opzet en het beeld van de conceptbegroting met aansluitend een leeswijzer.

1. Uitgangspunten doorontwikkeling Planning & Control cyclus 2025 en verder

Bij het vaststellen van de Begroting 2024 is besloten dat de P&C-klankbordgroep van de Algemene vergadering (hierna AV) en het IPO-bestuur zullen verkennen in hoeverre de huidige P&C-cyclus van de IPO Vereniging nog in voldoende mate aansluit bij de statutaire rol en behoefte van de AV en het bestuur. De eerste verkenningen hieromtrent hebben ondertussen plaatsgevonden.

De geformuleerde uitgangspunten voor de P&C-cyclus luiden:

- Provincies hebben voor de zomer inzicht nodig in de cijfers voor het volgende begrotingsjaar
- Stabiel, voorspelbaar, overzichtelijk, op hoofdlijnen en beter leesbaar
- Betrokkenheid AV/Staten borgen
- Bestuurlijk sturingsmoment per jaar
- Beter behapbaar en uitvoerbaar proces.

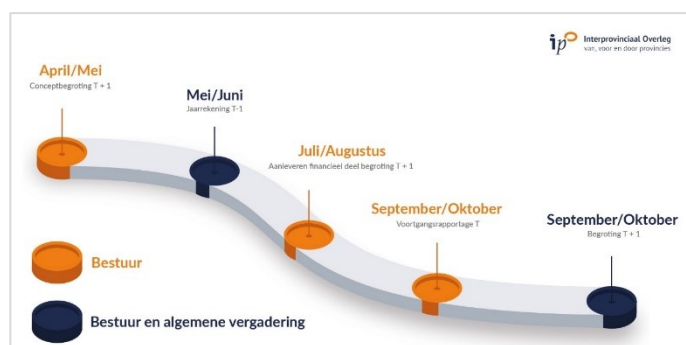
In lijn met het overleg tussen penningmeester en klankbordgroep P&C van de AV en de terugkoppeling daarvan in het IPO-bestuur van 8 februari 2024, wordt de hoeveelheid P&C-producten met ingang van het boekjaar 2025 teruggebracht van 6 naar 4, om bovenstaande uitgangspunten te realiseren. De indeling voor de gehele vereniging hiervan is dan als volgt:

- Kadernota en conceptbegroting worden samengevoegd tot één document
 - *Dit is voor de P&C-cyclus 2025 geëffectueerd door voorliggende conceptbegroting 2025*
- Definitieve begroting
 - *Wordt vastgesteld in het najaar*
 - *Financieel informatie aan provincies aanleveren voor 1 september*
- Tussentijdse rapportage
 - *Een keer in het jaar wordt de begroting aangepast/bijgestuurd door middel van een inhoudelijke en financiële voortgangsrapportage*
- Jaarverslag en Jaarrekening.

Genoemde vier documenten worden overzichtelijke documenten bestaande uit een bescheiden aantal pagina's. Voor de rest zal gewerkt gaan worden met bijlagen voor verdere verdieping.

De technische briefings en het stellen van schriftelijke vragen kunnen worden gebruikt voor extra toelichting.

Schematisch is de doorontwikkelde P&C-cyclus weergegeven in de figuur hiernaast. De plaats van de conceptbegroting in de P&C-cyclus lichten we vervolgens toe.

Plaats conceptbegroting in de P&C-cyclus

Via de P&C-cyclus plant, stuurt en verantwoordt het bestuur van de vereniging de uitvoering van de werkzaamheden die de samenwerkende provincies hebben belegd bij de vereniging van de gezamenlijke provincies (IPO). De conceptbegroting is het eerste document in de P&C-cyclus voor het begrotingsjaar 2025. Het is een instrument dat gebruikt kan worden door Gedeputeerde Staten (GS) in hun eigen begrotingsproces, om desgewenst het gesprek met Provinciale Staten (PS) aan te gaan over de nut en noodzaak van en de bijdrage van de samenwerking met de andere 11 provincies aan verschillende beleidsdoelstellingen van de eigen provincie: “waarom werken wij samen met de andere provincies op t.a.v. deze doelstelling, wat kost het en wat levert het ons op?” Dat gesprek tussen GS en PS kan worden gevoerd via de in de individuele provincies geijkte manier: in de plenaire vergadering; via beleidscommissies of andere vormen.

2. Uitwerking P&C-cyclus en -documenten

Voorliggende conceptbegroting 2025 is het eerste document van de doorontwikkelde P&C-cyclus van de IPO-vereniging. Gesteld kan worden dat sprake is van een groeimodel waarbij we bij ieder volgend P&C-document streven naar verdere verbetering. In aanloop naar de definitieve Begroting 2025 zijn er verschillende zaken die nader uitgewerkt moeten worden. Deze uitwerking, ook in samenspraak met enkele provinciale specialisten, zal in de komende maanden worden uitgevoerd en wordt in de Begroting 2025 ter besluitvorming aan het bestuur en de AV voorgelegd.

3. Doel, opzet en beeld van de conceptbegroting

Het doel van de conceptbegroting is het leggen van de basis voor de nieuw op te stellen Begroting 2025 van de IPO-Vereniging. De conceptbegroting bevat onderwerpen en ontwikkelingen die aanvullend zijn op de meerjarenraming 2025-2027 (als onderdeel van de vastgestelde [Begroting 2024](#) en voor zover ze op dit moment zijn te voorzien. Deels gaat het om ontwikkelingen die zijn gestart in 2023 en/of 2024 of die zijn genoemd in de Voorjaarsnota 2024. De wijzigingen zijn in veel gevallen in het voortraject afgestemd met de provincies en hebben vaak een meerjarig karakter. De wijzigingen zijn noodzakelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden die de IPO-vereniging in opdracht van de provincies uitvoert. Voor een aantal van deze ontwikkelingen worden in de Voorjaarsnota 2024 wijzigingen voorgesteld voor de Begroting 2024. De meeste wijzigingen werken ook door in de Begroting van 2025. Met de opgenomen financiële doorvertaling van genoemde ontwikkelingen geeft de conceptbegroting 2025 een indicatie van de begrotingsomvang voor het komend begrotingsjaar.

Opzet conceptbegroting

Bij het opzetten van dit nieuwe P&C-document was het herkenbaar weergeven van de verschillende IPO-onderdelen een belangrijk uitgangspunt. Daarom bestaat dit document uit vijf delen, te weten:

- I. Bestuurs- en Verenigingszaken, met informatie over de vereniging
- II. Belangenbehartiging, met informatie over IPO-bureau
- III. Uitvoering BIJ12, met informatie over BIJ12
- IV. Programma's, met informatie die voorheen bij IPO-bureau en/of BIJ12 stond
- V. Overige ramingen; hierbinnen nemen wij in principe ramingen op die enkel financieel technisch van aard zijn (zoals loon- en prijscompensatie) en ramingen waarbij de IPO-vereniging als doorgeefluik fungeert.

Deze nieuwe indeling draagt bij aan een zuivere en transparante begroting. Deze indeling gaan we ook toepassen op de definitieve Begroting 2025 en de P&C-documenten die daarop volgen. Daarbij wordt ieder deel nader verbijzonderd in programma's of thema's met daarin de uitwerking van onze activiteiten (smart) voor de provincies en de doorvertaling in lasten en baten (we hanteren voor de hele IPO-vereniging de integrale kostprijsmethodiek).

Beeld conceptbegroting

De conceptbegroting heeft onder andere als doel het indicatieve financiële volume te geven van de IPO-vereniging voor begrotingsjaar 2025 en de meerjarenraming 2026-2028. Dit volume is in tabel 1. opgenomen. Voor de aansluiting met de Voorjaarsnota 2024 zijn ook de totaalbedragen uit die nota in tabel 1 verwerkt.

Tabel 1. Indicatieve financiële volume IPO-vereniging 2025 t/m 2028

	2024	2025	2026	2027	2028
1. Vertrekpunt: BGR 2024 incl. MJR (goedgekeurd)					
Begroting IPO-bureau (bijdragen provincies)	28.547	29.492	30.890	31.987	31.987
Begroting BIJ12(bijdragen provincies)	97.597	91.760	91.482	91.204	91.204
Totaal omvang BGR 2024 IPO Vereniging*	126.144	121.252	122.372	123.191	123.191
2. Wijzigingen in concept-begroting 2025					
I. Bestuur- en Verenigingszaken	145	145	145	145	145
II. Belangenbehartiging	-145	-6.845	-6.845	-6.845	-6.845
III. Uitvoering BIJ12	12.396	7.000	7.200	7.600	8.000
IV. Programma's	0	4.932	4.932	4.932	4.932
V. Overige ramingen	0	8.318	7.469	6.619	6.619
Totaal wijzigingen in concept-begroting 2025	12.396	13.551	12.901	12.452	12.852
3. Verwachte omvang BGR 2025 IPO Vereniging*	138.540	134.802	135.273	135.642	136.042

** Exclusief diverse baten en onttrekking aan reserves*

x € 1.000

Toelichting bij tabel 1.

- De door de AV goedgekeurde Begrotingen 2024 (inclusief meerjarenraming 2025-2027) van IPO-bureau en BIJ12 zijn het vertrekpunt voor de Begroting 2025. In tabel 1. is de omvang van die twee begrotingen opgenomen en bij elkaar opgeteld waarmee de totale begrotingsomvang voor de IPO-vereniging als vertrekpunt ontstaat, te weten € 121,3 miljoen.
- Zoals hiervoor onder het kopje 'Opzet conceptbegroting' aangegeven, bestaat de begroting van de IPO-vereniging vanaf 2025 uit vijf delen. In de concept-begroting 2025 zijn bij de afzonderlijke vijf delen verschillende wijzigingen opgenomen en toegelicht. Het totaal van die wijzigingen is opgenomen in tabel 1. Voor begrotingsjaar 2025 gaat het dan in totaliteit om € 13,6 miljoen. In de jaren daarna dalen de lasten tot € 12,9 miljoen in 2028. Hierbij wordt het volgende opgemerkt:
 - De toename van de lasten in 2025 van € 13,6 miljoen vloeit enerzijds voort uit wijzigingen binnen deel III. Uitvoering BIJ12. In dat deel zijn de afzonderlijke wijzigingen toegelicht. Anderzijds wordt deze toename verklaart door het actualiseren van de indexering (loon- en prijscompensatie; toegelicht in deel V).
 - In de concept-begroting 2025 is rekening gehouden met de meerjarige doorwerking van de voorstellen uit de Voorjaarsnota 2024. De gevolgen hiervan voor de Begroting 2025

worden - voor de formele besluitvorming – in mei bij de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2024 meegenomen.

- c. Eén van de meerjarige doorwerkingen uit de Voorjaarsnota 2024 betreft de actualisatie van ons verouderde formatieplan IPO-bureau uit 2020, de omzetting van incidentele flexibele capaciteit en inhuur naar structurele vaste formatie, de doorwerking van het bestuursprogramma en onze inzet op het langer lopende traject 'Naar meer Slagvaardigheid' (NmS). Wij concluderen daarbij dat voor het geheel van deze zaken in de komende jaren extra capaciteit nodig is om de bestuurlijke opgaven voor de provincies op de gewenste manier uit te voeren. Extra inzet is met name ook noodzakelijk voor het politiek bestuurlijk complexe traject rondom onze provinciale financiën, de bestuurlijk vastgestelde ambitie om de kennisfunctie van de vereniging duurzaam te versterken, de noodzaak van adequaat doorlopen van politiek-bestuurlijke processen en de relatie met de AV/Staten te verbeteren.

In onze Voorjaarsnota 2024 hebben we aangegeven dat we de gevolgen op kunnen vangen binnen de bestaande middelen. De gevolgen van de wijzigingen voor 2025 en latere jaren zouden in principe leiden tot verhoging van de provinciale bijdragen. Voor het opvangen van de financiële gevolgen overwegen wij echter in de bestuursperiode 2023-2027 te gaan werken met de zogenaamde Mens&Middelen-methodiek, in lijn met de aankondiging via de vastgestelde Kaderbrief 2023. Op deze wijze kunnen de bestuurlijke ambities van NmS op een flexibele en slagvaardige manier binnen de financiële kaders over de gehele bestuursperiode worden gerealiseerd. Wij zijn deze methodiek met enkele provinciale specialisten verder aan het verkennen. Het toepassen van deze methodiek zou betekenen dat we voor financiële wijzigingen binnen onze bedrijfsvoering in de periode 2024-2027 (de looptijd van het bestuursprogramma) in principe geen tussentijds beroep doen op hogere bijdragen van de provincies. Wij werken deze methodiek momenteel uit en komen hierop terug in één van onze eerstvolgende P&C-documenten. Dit houdt ook in dat we in deze concept-begroting de gevolgen van de actualisatie van ons verouderde formatieplan IPO-bureau uit 2020 en onze inzet op NmS voor IPO-bureau voorlopig budgetneutraal verwerkt hebben.

3. Door het totaal aan wijzigingen (zie 2.) op te tellen bij het vertrekpunt (zie 1.) ontstaat de verwachte omvang van de Begroting 2025 van de IPO-vereniging (zie 3.) in deze concept-begroting, te weten afgerond € 134,8 miljoen (exclusief diverse baten en onttrekking aan reserves).

Bijdrage per provincie

Het is voor de provincies - voor hun eigen begrotingsproces - van belang tijdig te weten wat de hoogte van hun bijdrage aan de IPO-vereniging wordt. Die informatie is opgenomen in bijlage 1.

4. Leeswijzer conceptbegroting 2025

In deel 1 zijn ontwikkelingen opgenomen die de gehele IPO Vereniging aangaan. De delen 2 tot en met 5 bevatten de ontwikkelingen op gebied van Belangenbehartiging (IPO-bureau), Uitvoering (BIJ12), Programma's (IPLG) en overige zaken. Ieder deel sluit af met een tabel waarin de financiële vertaling van de genoemde ontwikkelingen overzichtelijk in beeld is gebracht.

I. Bestuur- en Verenigingszaken

Er doen zich verschillende ontwikkelingen voor die effect hebben op de begroting van de IPO Vereniging. Deze ontwikkelingen zijn in dit deel beschreven.

1.1 Inhoudelijke ontwikkelingen

1. Uitwerking Naar meer Slagvaardigheid

Op 6 juli 2023 heeft het IPO-bestuur een besluit genomen over het al langer lopende traject 'Naar meer Slagvaardigheid' (NmS). In de Begroting 2024 van IPO-bureau is aangegeven dat de uit NmS voortvloeiende taken bij de Voorjaarsnota 2024 financieel ingepast zouden worden. Mede in het licht van NmS is het formatieplan 2020 geactualiseerd en aangepast op de bestuurlijk vastgestelde opdrachten en ambities die voortkomen uit NmS.

Bestuursprogramma 2023-2027 als inhoudelijke basis

Op 7 maart 2024 heeft het bestuur het IPO-Bestuursprogramma 2023-2027 vastgesteld. In dit programma zijn voor de IPO-vereniging de strategische lijnen en de kaders uitgezet en doelen geformuleerd waarmee verhelderd wordt wat de twaalf provincies de komende vier jaar gezamenlijk in IPO-verband willen realiseren. Het document geeft daarmee antwoord op de vragen: wat willen we in gezamenlijkheid bereiken? En wat gaan we daarvoor doen? De vraag wat het gaat kosten, komt terug in onze P&C-documenten, zoals deze concept-begroting.

Voor de leesbaarheid van de concept-begroting 2025 en om recht te doen aan de geformuleerde uitgangspunten (korte, overzichtelijke documenten) wordt de inhoud uit het bestuursprogramma niet in de conceptbegroting herhaald. Dit heeft met name betrekking op deel 2. Belangenbehartiging (IPO-bureau). Hierdoor is voor dit jaar voor deel 2. Belangenbehartiging sprake van een beleidsarme concept-begroting. Ten opzichte van de situatie in maart 2024 (vaststelling bestuursprogramma) is hierbinnen namelijk geen sprake van nieuwe inhoudelijke ontwikkelingen. Wel bevat dit deel van de concept-begroting een aantal financiële wijzigingen. Deze wijzigingen hebben een relatie met het bestuursprogramma en NmS of zijn met name technisch van aard.

Bedrijfsvoering en Communicatie & Public Affairs

Per 1 april 2024 hebben we binnen de IPO-vereniging de taken met betrekking tot Bedrijfsvoering en Communicatie & Public Affairs ondergebracht in twee afdelingen die werken voor de gehele vereniging. De taken waren eerst op twee afzonderlijke plaatsen belegd: bij IPO-bureau en bij BIJ12. Dit werkt in de definitieve Begroting 2025 door via herziene kostentoerekening aan alle afzonderlijke delen van de begroting. De aangepaste systematiek van kostentoerekening werken we de komende maanden uit.

1.2 Lasten en baten 2024-2028

Thema	VJN 2024	concept-begroting			
		2025	2026	2027	2028
1. Bestuur- en Verenigingszaken					
* Strategische kennisfunctie	50	50	50	50	50
* Kennis en Ieren Platform PLeK	70	70	70	70	70
* Evenementen	25	25	25	25	25
Totaal wijzigingen deel I. Bestuur- en Verenigingszaken	145	145	145	145	145

x € 1.000

Toelichting op tabel

- Voor de invulling van de strategische kennisfunctie wordt voorlopig uitgegaan van een budget van € 50.000 per jaar.
- Voor het Kennis en Ieren Platform PLeK (vervolg Veluweberaad) dient in 2024 € 70.000 opgenomen te worden in de begroting. Het structureel effect is afhankelijk van verdere besluitvorming hierover.
- Vanwege toenemende kosten voor bijvoorbeeld het IPO Jaarcongres wordt voorgesteld het budget Evenementen structureel met € 25.000 te verhogen.

II. Belangenbehartiging

Onder belangenbehartiging zijn de programma's ondergebracht die voorheen onderdeel waren van de begroting van IPO-bureau. Binnen de programma's doen zich ten opzichte van het nieuwe bestuursprogramma geen nieuwe inhoudelijke ontwikkelingen voor die effect hebben op de begroting.

2.1 Inhoudelijke ontwikkelingen

Omdat de concept-begroting 2025 de basis is voor de definitieve Begroting 2025 geven we hieronder weer op welke wijze we dit deel verder gaan uitwerken in de definitieve Begroting 2025. Net als onze voorgaande begrotingen doen we dat door de programma-indeling van IPO-bureau hier terug te laten komen, met uitzondering van Bestuurs- en verenigingszaken en het programma IPSN die ondergebracht zijn in deel 1 respectievelijk deel 4. Dit betekent dat de volgende programma's terugkomen in dit deel van de begroting:

1. Ruimte en Leefomgeving
2. Bereikbaarheid en Infrastructuur
3. Landelijk Gebied
4. Klimaat en Energie
5. Regionale economie en Cultuur
6. Financiën en Openbaar Bestuur
7. Digitalisering
8. Werkgeverszaken
9. Overig.

In de definitieve Begroting 2025 gaan we ieder programma verder op hoofdlijn uitwerken in activiteiten (smart) en vertalen in lasten en baten.

2.2 Lasten en baten 2024-2028

De in de Voorjaarsnota 2024 opgenomen wijzigingen werken structureel door in de concept-begroting 2025. Deze wijzigingen hebben wij per programma in de tabel hieronder weergegeven.

Programma	VJN 2024	concept-begroting			
		2025	2026	2027	2028
1. Ruimte en Leefbaarheid	0	0	0	0	0
2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	0	0	0	0	0
3. Landelijk Gebied * Vrijval stelpost IPSN	-78	-78	-78	-78	-78
4. Klimaat en Energie * Shine and Blow	40	40	40	40	40
5. Regionale economie en Cultuur * GRIP	90	90	90	90	90
6. Financiën en Openbaar Bestuur * Compensatie Zeeland	0	-6.700	-6.700	-6.700	-6.700
7. Digitalisering * Naar deel 3: Beheer Single Digital Gateway ¹	-67	-67	-67	-67	-67
8. Werkgeverszaken	0	0	0	0	0
9. Overig					
* Actualisatie formatie en uitbreiding capaciteit	1.627	1.974	1.974	1.974	1.974
* Van deel 3: Bijdrage voor inzet IPSN ¹	124	124	124	124	124
* Bijdrage EZK via provincies voor Energie-structuur	-520	-520	0	0	0
* Bijstellen normbedragen naar niveau BIJ12	-701	-701	-701	-701	-701
* Actualisatie overige apparaatslasten	-75	-75	-75	-75	-75
* Verlagen stelpost Nieuw beleid	0	-239	-488	-477	-477
* Effect vertraging invulling vacatures	-700	0	0	0	0
* Saldo voor-/najaarsnota	115	0	0	0	0
* Voorlopig: Uit Mens en Middelen	0	-693	-964	-975	-975
Totaal wijzigingen deel II. Belangenbehartiging	-145	-6.845	-6.845	-6.845	-6.845

¹ Budgetneutraal binnen de IPO-vereniging

x € 1.000

Zoals uit de bovenstaande tabel blijkt, dalen de lasten voor dit deel vanaf 2025 ten opzichte van het kader (de vastgestelde meerjarenraming 2025-2027 uit de Begroting 2024) met € 6,8 miljoen (excl. nog toe te rekenen inzet dat we bij de definitieve Begroting 2025 doen).

Toelichting op tabel

- In de Begroting 2024 was een structurele raming opgenomen van € 78.000 als stelpost voor programmalasten IPSN. Deze raming komt te vervallen.
- In de afgelopen twee jaar raamden we per jaar € 40.000 voor de bijdrage aan RVO voor de geleverde ondersteuning voor Shine en Blow. Hiervoor is echter structureel geld nodig.

- Voor de beleidsinventarisering GRIP is jaarlijks € 90.000 aan programmabudget benodigd waarmee nog geen rekening was gehouden in onze (meerjaren)begroting.
- Wij nemen vanaf 2025 ramingen waarbij het IPO fungeert als doorgeefluik op in een apart deel van de begroting. Dit doen wij om meer zuiverheid in de begroting te creëren. Daarom nemen wij het in de meerjarenraming opgenomen bedrag voor aanvullende compensatie aan de provincie Zeeland vanaf 2025 op in deel V Overige ramingen. In de uitwerking van de conceptbegroting naar de Begroting 2025 gaan we na welke andere ramingen voor de zuiverheid en overzichtelijk ook in dit deel 5 opgenomen kunnen worden.
- We verlagen de programmalasten structureel met € 52.000 zoals besloten door het IPO-bestuur op 14-12-2023. Het betreft hier de overheveling van het structurele budget voor beheer brugfunctie en opdrachtgeverschap van de begroting van IPO-bureau naar de begroting van BIJ12.

Daarnaast moet aanvullend € 15.000 worden overgeheveld naar BIJ12 voor structurele werkzaamheden in het kader van een uniforme productencatalogus (PPC).

- Jaarlijks doen zich wijzigingen voor in de bedrijfsvoering van het IPO. Die wijzigingen hebben betrekking op de personeelslasten en de overige apparaatslasten zoals de kosten van het gebouw etc. De toerekening van deze wijzigingen naar de programma's vindt - zoals gebruikelijk - plaats in de definitieve begroting.

Zoals in de inleiding van dit document aangegeven, hebben wij ons formatieplan uit 2020 geactualiseerd. Dit leidt binnen de gehele begroting tot wijzigingen in de personeelslasten waarvan het financieel effect nagenoeg nihil is.

Toch nemen in 2025 de personeelslasten toe met € 2,1 miljoen. Dit wordt als volgt verklaard:

- De toename wordt voor € 0,5 miljoen verklaard door onze inzet (nieuwe rollen en taken, samen met provincies) voor de energie-structuur (programma 4. Klimaat en Energie) waarover het IPO-bestuur op 14 december 2023 een besluit heeft genomen.
- Wij hebben in de inleiding van dit document aangegeven dat extra capaciteit nodig is, voor met name NmS. Die extra inzet is nodig binnen de programma's 6. Financiën en Openbaar bestuur en 9. Bestuurs- en Verenigingszaken. Hierdoor nemen de personeelslasten toe met € 1,2 miljoen.
- In 2023 en 2024 was de formatie voor Klimaat en Energie tijdelijk verhoogd was met 2,1 fte. De benodigde formatie voor Klimaat en Energie is echter structureel waardoor de lasten toenemen met € 0,4 miljoen.
- Voor de dekking van de inzet van onze communicatiestrategie voor IPSN moet budget overgeheveld worden vanuit de begroting van BIJ12 naar IPO-bureau.
- Tegenover de hogere personeelslasten staat ook hogere dekking die bestaat uit de volgende bronnen:
 - Wij ontvangen in 2024 en 2025 via de provincies € 0,5 miljoen van EZK om de extra capaciteit voor Energie-infrastructuur op te kunnen vangen. Wij verwachten dat het hierbij gaat om structurele taken. Wij doen onze uiterste best om deze bijdrage te verlengen.
 - Wij hebben in 2024 onze normbedragen die we hanteren voor het ramen van onze personeelslasten aangepast op die van BIJ12.
 - Bij de actualisatie van ons formatieplan hebben wij ook de overige bedrijfsvoeringsbudgetten (overige apparaatslasten) geactualiseerd. Per saldo leidt dat tot € 0,1 miljoen lagere lasten.
 - Wij hebben in de meerjarenraming 2025-2027 van de Begroting 2024 een stelpost opgenomen voor Nieuw Beleid. Wij hebben in de Begroting 2024 aangegeven dat we deze stelpost in afwachting van het bestuursprogramma en de daaropvolgende actualisatie van IPO-inzet en -prioritering gaan inzetten. Hiervan benutten we een deel om de hogere lasten te kunnen dekken. Ook gebruiken we deze stelpost om de in de Begroting 2024 genoemde niet inbare

subsidiebaten van € 450.000 op te kunnen vangen. Met deze inzet is de stelpost Nieuw Beleid volledig aangewend.

- In de inleiding van deze concept-begroting hebben we toegelicht dat we de methodiek van Mens & Middelen aan het verkennen zijn. Om de financiële gevolgen van de actualisatie van ons verouderde formatieplan IPO-bureau (2020) en onze inzet voor Naar meer Slagvaardigheid voor IPO-bureau budgetneutraal te kunnen verwerken in de concept-begroting is opname van deze post nodig.

III. Uitvoering BIJ12

Onder uitvoering zijn de thema's ondergebracht die voorheen onderdeel waren van de begroting van BIJ12. Het gaat hierbij om:

1. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000
2. Natuurinformatie en Natuurbeheer
3. Faunazaken
4. AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG)
5. Drugsafvaldumpingen
6. Gemeenschappelijke Beheer Organisatie (GBO-provincies)
7. Interne organisatie.

Binnen de thema's doen zich verschillende ontwikkelingen voor die effect hebben op de begroting.

Deze ontwikkelingen worden onder 3.1 beschreven. Daarnaast wordt het volgende genoemd:

- Een ontwikkeling, die effect kan hebben op (de werkzaamheden van) BIJ12, is de totstandkoming van het Nationaal Programma Landelijk gebied (NPLG), de provinciale programma's Landelijk Gebied (PPLG) en de daarmee samenhangende samenvoeging van de BAC VP en de BC Stikstof in de BAC LG. Het is de verwachting dat het NPLG en de PPLG's gevolgen hebben voor de werkzaamheden van BIJ12. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat de inbreng van expertise van BIJ12 zal ontwikkelen van de opgave voor stikstof sec naar de verbrede opgave voor het landelijk gebied.
- Verder intensificeert de samenwerking binnen de IPO-vereniging gericht op nog verdere verbetering van de ondersteuning van provincies. Het is denkbaar dat de dienstverlening van BIJ12 aan provincies en IPO-bureau (met data, informatie, kennis, uitvoering wettelijke taken en ondersteuning) zich op termijn verbreedt naar andere -voor provincies relevante- transities. Gedacht kan worden aan landelijk gebied (zie boven), mobiliteit, energie, klimaat, (lokale) circulaire economie, volkshuisvesting en andere transities en opgaven.

Wat bovenstaande ontwikkelingen betekenen voor (de werkzaamheden van) BIJ12 en de behoefte aan expertise van BIJ12, zal in de loop van 2024 (en daarna) duidelijker worden. Deze ontwikkelingen zijn dus nog niet financieel doorgerekend of opgenomen in de conceptbegroting 2025.

3.1 Inhoudelijke ontwikkelingen

1. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000

Legalisatie PAS-meldingen

We houden rekening met een extra inzet vanuit BIJ12 voor het dossier Legalisatie Pasmeldingen. De provincies en LNV zijn in het kader van het programma IPLG met elkaar in overleg of extra inzet van BIJ12 noodzakelijk is voor de provincies. Vooralsnog houden we er rekening mee dat een extra inzet in 2025 (en daarna tot het einde van de legalisatie PAS-meldingen) nodig is. Daarom wordt hiervoor structureel € 100.000 opgenomen. Op basis van de afspraken tussen de provincies en LNV wordt dit bedrag gecorrigeerd in de definitieve begroting. Na besluitvorming hierover worden de definitieve kosten opgenomen in de Begroting 2025 dan wel de Tussenrapportage 2025.

Verschuiving Expertiseteam Stikstof & Natura 2000

Naar aanleiding van de centralisatie van Bedrijfsvoering zal het Loket BIJ12 dichterbij het Informatiepunt worden ondergebracht (en dus bij het Expertiseteam Stikstof & Natura 2000). Zie verder bij Budgetneutrale verschuiving Expertiseteam Stikstof & Natura 2000 onder 8. Interne organisatie.

Daarnaast zien we op basis van onderzoek gedurende afgelopen jaar, dat binnen het huidige takenpakket, het volume werk voor het Loket (voor het overgrote deel over fauna-gerelateerde zaken) meer dan is verdubbeld ten opzichte van het begin, op basis waarvan de huidige formatie is bepaald. Dat betekent dat we met de huidige formatie en middelen niet meer uitkomen. Voor het huidige takenpakket is aanvullend 3 fte schaal 8 structureel nodig, naast het voor Loket beschikbaar structureel Personeels- en uitvoeringsbudget. Dat vraagt om een extra structurele bijdrage van provincies van € 224.000 (gebaseerd op het loonbedrag van januari 2024).

Licenties Topdesk Informatiepunt Stikstof / Loket

Voor de informatievoorziening door zowel Informatiepunt Stikstof als Loket maakt BIJ12 gebruik van de applicatie TOPdesk. De meerjarige licenties voor TOPdesk lopen begin 2025 af. Voor het verlengen van de licenties en het op peil houden van de dienstverlening is vanaf 2025 jaarlijks een bedrag van € 50.000 nodig.

Overheveling stelpost van BIJ12 naar IPLG

In de Begroting 2023 is een groot deel van het budget van de programmaorganisatie (€ 5,136 miljoen) vanuit IPO-bureau overgebracht naar de begroting van BIJ12 (Expertiseteam Stikstof & Natura2000). Dat leek praktische voordelen te hebben maar die voordelen zijn gering gebleken en wegen niet op tegen de nadelen. Bovendien vormen de centralisatie van Bedrijfsvoering, het ontstaan van de Programmaorganisatie Landelijk Gebied (samenvoeging van de programmalijnen Vitaal Platteland en Stikstof & Natuur) en het Programmaplan Landelijk Gebied logische aanleidingen om de sturing, programmabegroting en verantwoording in één hand te hebben. Daarom hevelen we de stelpost IPSN (nu IPLG) structureel over naar de IPLG binnen het IPO-bureau. Het betreft inmiddels een bedrag van € 5,056 miljoen. Dit is voor de provincies een budgetneutrale overheveling binnen IPO en heeft derhalve geen financiële gevolgen voor provincies.

2. Natuurinformatie en Natuurbeheer

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

De Nationale Databank Flora en Fauna verzamelt, valideert en stelt gegevens beschikbaar over het flora en fauna in Nederland voor beleid, uitvoering en onderzoek. Sinds 2021 wordt gewerkt aan de transitie van de NDFF op het gebied van governance, open-data-beleid en techniek.

Op dit moment worden voorstellen voorbereid voor de financiering en governance van een duurzame exploitatie van de Nationale Databank Flora en Fauna, zodat de gegevens in deze databank beschikbaar kunnen worden gesteld aan alle belanghebbenden via een open-data-beleid.

Vooralsnog wordt uitgegaan van een structurele financiering van de NDFF van € 6 miljoen per jaar. Dat is een verhoging van de raming die is opgenomen in besluitvorming over de transitie (4 miljoen, prijspeil 2018; zit in de meerjarenraming). Enerzijds heeft dit te maken met ontwikkeling van het prijspeil 2018 naar prijspeil 2023 (CBS-index 2018 -2023: zo'n 25%). Anderzijds heeft dit te maken

met de eisen die gesteld worden aan de NDFF. Hierover zal het IPO-Bestuur in 2024 een definitief besluit nemen.

Provincies en LNV financieren samen de NDFF volgens de verdeelsleutel van 80% voor de provincies en 20% voor LNV. Voorgesteld wordt om 80% van 5 miljoen in de begroting van 2025 structureel op te nemen als correctie ten opzichte van het prijspeil 2018. Naast de bijdrage van LNV (20% van 5 miljoen) zal het verschil met de beoogde 6 miljoen worden gedekt uit de aanwezige bestemmingsreserve voor de NDFF.

Afspraken over de structurele financiering worden meegenomen bij de besluitvorming over de totstandkoming van een gemeenschappelijke regeling (of vergelijkbare samenwerkingsvorm) voor de NDFF. Afhankelijk van het moment waarop de besluitvorming daarover plaatst heeft, zullen de afspraken over de financiering van de NDFF worden verwerkt in de definitieve Begroting 2025 of in de Tussenrapportage 2025.

Op 14-12-2023 heeft het IPO-bestuur ingestemd met de voorbereiding van de organisatie voor het beheer van de NDFF na de lopende transitiefase. Onderdeel hiervan is de toevoeging van twee sleutelfuncties. Dekking hiervoor is gevonden in overheveling van € 190.000 van Uitvoeringskosten NDFF naar Personele kosten NINB. Dit is kostenneutraal verwerkt in de Voorjaarsnota 2024 en werkt structureel door in de meerjarenraming.

Natuurbeheer

Subsidieregelingen voor (agrarisch) natuurbeheer zijn gebaseerd op het Natuurpact van rijk, provincies en sector uit 2011. Dit Natuurpact loopt tot 2027. In 2025 zullen voorbereiding voor afspraken over de periode na 2027 geïntensiveerd worden. Tegelijkertijd vraagt inzet van (rijks-) middelen voor de transitie van het landelijk gebied om extra inzet van juridische, financiële en inhoudelijke expertise op het gebied van subsidies voor natuur- en landschapsbeheer. Ook wordt een toenemende vraag voorzien naar data over (kosten voor beheer van) natuur en landschap. De gevolgen hiervan voor de inzet van BIJ12 zullen in 2024 in samenhang met het Interprovinciaal Programma Landelijk Gebied worden verkend en voorbesluitvorming worden voorgelegd aan het IPO-bestuur en verwerkt worden in de Begroting 2025 of Tussenrapportage 2025.

Europese regels over toetsing van subsidies aan regels rond staatssteun vereisen boven een drempelbedrag een uitgebreide evaluatie van staatssteun-effecten. Mogelijk wordt deze verplichting ook voor subsidies voor natuurbeheer noodzakelijk vanwege overschrijding van de drempel. Binnen de Begroting 2024 wordt een (door de Europese Commissie goed te keuren) ontwerp voor de evaluatie opgesteld. Afhankelijk van de invulling hiervan zullen eventuele financiële gevolgen voor BIJ12 en de provincies in beeld worden gebracht. Op dit moment kan nog geen goede inschatting worden gemaakt van de kosten voor de uitvoering van de evaluatie. Vooralsnog wordt een bandbreedte tussen € 150.000 en € 450.000 aangehouden. Na besluitvorming in het IPO-bestuur hierover worden de definitieve kosten opgenomen in de Begroting 2025 dan wel in de Tussenrapportage 2025.

De ICT-voorziening voor uitwisseling van gegevens in het kader van de subsidies van provincies aan (collectieven van) kleine (particuliere) natuurbeheerders is tot en met 2023 door provincies bekostigd en beheerd door BIJ12. In 2023 hebben we vanwege beperkte capaciteit prioriteiten moeten stellen. Daardoor zijn nog geen nadere afspraken door provincies met de natuurcollectieven voorbereid over de voortzetting van het beheer en de doorontwikkeling van het systeem. BIJ12 zet het beheer (zonder doorontwikkeling) voort in 2024 ten behoeve de continuïteit van de ondersteuning van het subsidieproces voor particuliere beheerders. Dit kan binnen de huidige begroting. BIJ12 is eind 2023 begonnen met de voorbereidingen van voorstellen voor nieuwe of voortzetting van de huidige afspraken over de financiering van de ICT-voorziening van kleine particuliere natuurbeheerders. Besluiten hierover worden medio 2024 voorgelegd aan het IPO-Bestuur en hebben mogelijk gevolgen voor de Begroting 2025 en verder. De incidentele kosten hiervoor worden vooralsnog op € 200.000 geschat. Daarnaast worden structurele kosten voor het beheer van de voorziening voorzien. Deze worden geschat op € 100.000. Na besluitvorming in het IPO-bestuur hierover worden de definitieve kosten opgenomen in de Begroting 2025 dan wel in de Tussenrapportage 2025.

Stichting Certificering SNL

De Stichting Certificering SNL is als onafhankelijk orgaan opgericht door de 12 Provincies en verzorgt conform haar statuten de certificering voor alle natuurbeheerders en agrarische natuurbeheerders die subsidie op basis van de SVNL ontvangen. Met deze certificering wordt de kwaliteit van de natuurbeheerders geborgd, beheerders moeten gecertificeerd zijn om in aanmerking te komen voor SNL-subsidie. Daarmee is het werk van de Stichting een essentieel onderdeel van het SNL-stelsel. De Stichting bestaat op dit moment uit het bestuur, secretariaat (totaal 1,5 fte) en 9 auditoren (deeltijd).

Het Programma van Eisen waaraan de beheerders moeten voldoen voor het verkrijgen en behouden van een certificaat, zijn door de provincies in 2023 aangepast. Als gevolg daarvan is het werk van de Stichting toegenomen: veel natuurbeheerders moeten opnieuw gecertificeerd worden en vervolgens vindt er iedere drie jaar een audit plaats. Daarnaast zijn er veel meer aanvragen voor een nieuw certificaat dan voorzien. Dit vraagt om een grotere inzet van de auditoren en als gevolg daarvan meer ondersteuning vanuit het secretariaat. Van het secretariaat wordt nu al meer gevraagd dan dat ze met 1,5 fte kan leveren en de kleine bezetting maakt het secretariaat kwetsbaar.

De huidige begroting is dan ook niet toereikend. In 2024 is het tekort op de begroting door de Stichting eenmalig zelf op te vangen (vooruitgeschoven werk uit 2023). Voor het uitvoeren van haar taken, heeft de Stichting vanaf 2025 extra structurele financiering nodig van rond de € 300.000 per jaar ten opzichte van de meerjarenbegroting opgesteld in 2022. De totale begroting komt daarmee op € 750.000 per jaar. Hiermee financiert de Stichting de extra inzet van auditoren en de uitbreiding van het secretariaat met 0,7 fte. Het totale beeld maakt de Stichting inzichtelijk in de nieuw op te stellen meerjarenbegroting 2025 – 2029.

Een deel van deze middelen zal worden inzet voor versterking van het team dat uitvoering geeft aan de taken van de Stichting met 0,7 fte. BIJ12 treedt hierbij op als werkgever en detacheert een medewerker bij de Stichting.

Om bovenstaande capaciteitsuitbreidingen te kunnen realiseren wordt de begroting voor de stichting opgehoogd met € 300.000. Na besluitvorming in het IPO-bestuur hierover worden de definitieve kosten opgenomen in de Begroting 2025 dan wel in de Tussenrapportage 2025.

Natuurinformatie

Het belang van natuurmonitoring wordt steeds groter voor de provincies en voor LNV. Het IPO-bestuur heeft ingestemd om voor de periode tot 2030 een programma op te stellen waarin de opgaven, de financiering, de planning en de organisatie voor de realisatie ondersteuning en borging van de verbetering van de natuurmonitoring door BIJ12 voor de periode 2024-2030 zijn opgenomen. Het gaat daarbij naast ontwikkeling van methodieken en andere instrumenten, ook om de implementatie daarvan en om de programmering en uitvoering van de monitoring zelf. De organisatie en financiering van wordt verder uitgewerkt en wordt in de loop van 2024 voorgelegd aan het bestuur. Uitgangspunt is dat de nu door LNV geprogrammeerde middelen van € 4 miljoen per jaar beschikbaar blijven tot en met 2030. Op dit moment kan er nog geen concrete prognose worden gemaakt van de kosten voor de provincies voor dit programma. Er moet derhalve in de conceptbegroting een bedrag worden gereserveerd dat vooralsnog voorzichtig wordt geschat op € 1 miljoen in 2025 oplopend tot € 3 miljoen in 2030. Dit bedrag zal worden gecorrigeerd in de definitieve Begroting 2025 of in de Tussenrapportage 2025 op basis van het besluit van het IPO-Bestuur en de mogelijkheden van medefinanciering door LNV.

Het IPO-bestuur heeft op 11-01-2024 ingestemd met het opzetten van een structurele voorziening voor verzamelen, valideren en beschikbaar stellen van gegevens over de uitvoering van de bossenstrategie door provincies. Voor de jaarlijkse structurele kosten wordt conform genoemd besluit € 50.540 toegevoegd aan de Begroting 2025, Personele kosten NINB.

Kosten bestrijding invasieve exoten

Het IPO-bestuur heeft op 11-01-2024 ingestemd met een nieuwe taak voor BIJ12: het in kaart brengen van de kosten die provincies maken voor de bestrijding van invasieve exoten. Een eerste inventarisatie daarvan wordt gemaakt binnen de kaders van de Begroting BIJ12 2025. Afhankelijk van besluitvorming in het bestuur volgt hier mogelijk uit dat een structurele informatiestroom moet worden ingericht. De kosten hiervoor worden op een later moment in de vorm van een business case voorgelegd aan het bestuur en zo nodig verwerkt in de Tussenrapportage 2025. Vooralsnog wordt uitgegaan van een bandbreedte tussen € 50.000 en € 100.000 per jaar. Na besluitvorming in het IPO-bestuur hierover worden de definitieve kosten opgenomen in de Begroting 2025 dan wel in de Tussenrapportage 2025.

3. Advies Commissie Schade Grondwater (ACSG)

De werkzaamheden worden conform bestaande opdracht en begroting uitgevoerd.

4. Faunazaken

Aanpassing tegemoetkoming Faunaschade

De raming van de open-eind-regeling afhandelen faunaschades is in de Begroting BIJ12 2024 vastgesteld op ongeveer € 54 miljoen. De raming bestaat uit de vergoedingen die grondgebruikers krijgen op basis van het provinciale faunaschade beleid (tegemoetkomingen faunaschade, edelherten- en ganzenregeling en dassenovereenkomsten). Ook vallen de taxatiekosten (kosten per aanvraag/melding), die worden gemaakt om de hoogte van de faunaschade vast te stellen, hieronder. De kosten zijn o.a. afhankelijk van het faunaschade beleid, het aantal aanvragen, het aantal schadeveroorzakende dieren, de hoogte van de schade en de gewasprijs.

De Begroting 2025 wordt op basis van de huidige inzichten en de raming van de open-eind-regeling geactualiseerd en is hiermee gelijk aan de Voorjaarsnota 2024. Hierbij is gebruik gemaakt van de tegemoetkomingen voor gewas en vee en de daarbij behorende taxatiekosten van 2023.

Tabel: Prognose open-eind-regeling 2025

Provincies	Tegemoet-komings schade	Taxatie	Ontvangen Leges	Leges retour	Ganzen-subsidies	Wolf	Edelherten regeling	Totaal
Groningen	1.672	122	37	7	72	4	-	1.900
Fryslan	14.769	878	277	21	85	92	-	16.080
Drenthe	780	246	60	65	9	273	-	1.303
Overijssel	2.029	235	122	156	-	33	-	2.263
Gelderland	4.603	871	202	252	427	79	60	5.990
Utrecht	4.019	356	174	199	103	1	-	4.454
Noord-Holland	15.532	742	412	177	174	-	-	16.683
Zuid-Holland	7.328	622	363	273	25	-	-	8.065
Zeeland	1.887	202	110	103	58	9	-	2.163
Noord-Brabant	455	113	44	6	8	101	-	715
Limburg	934	348	-	-	-	16	-	1.298
Flevoland	556	36	21	25	-	5	-	593
Totaal	54.564	4771	1.822	1.284	961	613	60	61.507

Bedragen x 1000

5. Drugsafvaldumpingen

De minister van Justitie en Veiligheid heeft voor de periode 2019 tot en met 2024 aan de provincies een structurele rijksbijdrage van € 1 miljoen per jaar toegezegd voor de compensatie van de primaire kosten die overheden en particulieren/terreinbeheerders maken voor het opruimen van gedumpt drugsafval.

Op basis van een modelregeling, hebben alle provincies hiervoor een subsidieregeling vastgesteld en BIJ12 gemandateerd deze regeling voor al de 12 provincies met ingang van 2021 uit te voeren.

Momenteel wordt het gesprek gevoerd over de uitvoering van de regeling in 2025. Omdat er nog geen besluit is genomen over de uitvoering van de regeling door BIJ12 wordt de bijdrage vooralsnog niet meegenomen in de concept-begroting 2025. Zodra de provincies, naar verwachting rond de zomer, een besluit hebben genomen over de uitvoering van deze regeling en de kosten hiervoor voor BIJ12, zal dit worden verwerkt in de definitieve Begroting 2025 of in de Tussenrapportage 2025.

6. Gemeenschappelijke Beheer Organisatie (GBO-provincies)

Vernieuwing verouderde informatieproducten en versterking van de BasisInfrastructuur

In 2023 is gewerkt aan wat nodig is voor de vernieuwing van de verouderde informatieproducten, zodat ze volgens de nieuwste eisen van de provincies en eisen in het kader van informatieveiligheid kunnen worden gebruikt. Het bestuur heeft besluiten genomen over de meest verouderde en onveilige informatieproducten zoals Archeodepot en IBIS.

In 2024 wordt tegelijkertijd geïnvesteerd in de versterking van de basis voor de informatievoorzieningen zodat bijvoorbeeld software en licenties kunnen worden gedeeld en derhalve voor meerdere producten kunnen worden ingezet (de zgn. basisinfrastructuur). Deze investeringen zorgen voor een kostenefficiënte en kwaliteit verhogende nieuwbouw en herbouw van bestaande verouderde applicaties. Hierbij wordt extra aandacht gegeven aan het waarborgen van informatiebeveiliging en privacy.

1. Voor structurele veiligheid van de informatieproducten is BIJ12 in 2024 gestart met de bouw en inrichting van een nieuw platform in de cloud (Microsoft Azure) Hierdoor kan het huidige DHC-platform worden vervangen door een platform dat volledig in beheer is van BIJ12. Dit betekent dat de gegevens en data van BIJ12 die op het platform bij ATOS/Eviden staan, volledig worden overgezet naar een andere omgeving. Voor extra beheer en onderhoud zijn zoals we nu inschatten een beheerder (schaal 11) en een Azure-specialist (schaal 11) nodig. De extra geschatte kosten bedragen op jaarlijkse basis € 216.000, die toegevoegd worden aan de personeelskosten onder voorbehoud van besluitvorming in 2024. Na besluitvorming in het IPO-bestuur hierover worden de definitieve kosten opgenomen in de Begroting 2025 dan wel in de Tussenrapportage 2025.
2. Het huidige contract met ATOS/Eviden loopt tot 1 februari 2026. Vanwege de onzekere situatie bij ATOS/Eviden wordt de start van een nieuwe Europese aanbesteding voor het technisch beheer een jaar vervroegd. Mogelijke extra kosten zullen in de Tussenrapportage 2025 vermeld worden.

Datamanagement

Data gedreven werken staat hoog op de (inter)provinciale agenda. Met een aantal grote maatschappelijke opgaven en transities wordt het centraal organiseren van data alleen nog maar belangrijker. Om als provincies op een uniforme en integrale manier invulling te kunnen blijven geven aan de doelen voor de komende jaren, is voortdurende aandacht voor het verstevigen van de informatiepositie van de provincies nodig. Hierbij wordt de vraag naar gestandaardiseerde en betrouwbare data, hoogwaardige informatieproducten, volwaardige monitoring en gedegen kennis en expertise steeds groter en urgenter.

BIJ12 zet nu reeds in op verdere professionalisering van de uitvoering van wettelijke taken, zoals de afhandeling van de faunaschade. Het gestandaardiseerd ophalen van data wordt de komende tijd verder doorontwikkeld, zodat die data als optelbaar kan worden doorgegeven aan de provincies. Hiermee kunnen provincies op een uniforme manier invulling geven aan bijvoorbeeld de gebiedsprocessen. Het genereren van betrouwbare en herleidbare informatie over onder meer natuurherstelmaatregelen, omgevingscondities en doelbereik van de natuuropgaven, zowel op landelijk als op gebiedsniveau wordt een steeds belangrijkere opgave voor BIJ12.

Om bovenstaande ontwikkeling mogelijk te maken is meer capaciteit noodzakelijk. Voorlopig schatten wij in dat er twee data-professionals (schaal 11) hiervoor nodig zijn. De extra geschatte kosten bedragen op jaarlijkse basis € 216.000, die toegevoegd worden aan de personeelskosten onder voorbehoud van besluitvorming in 2024. Na besluitvorming in het IPO-bestuur hierover worden de definitieve kosten opgenomen in de Begroting 2025 dan wel in de Tussenrapportage 2025.

Single Digital Gateway (SDG)

De SDG-verordening (Single Digital Gateway) verplicht provincies hun producten en diensten te tonen op het Europese Your Europe portaal. Daarom is in 2022 een zogenoemde brugfunctie ontwikkeld, waarmee de twaalf provincies vanaf hun eigen websites de vereiste content kunnen aanleveren aan de nationale portalen Ondernemersplein en Rijksoverheid.nl. Vanaf die nationale portalen wordt de informatie vervolgens gepubliceerd op het Your Europe portaal. De aansluiting is gerealiseerd onder de vlag van de Interprovinciale Digitale Agenda (IDA), een programma van het IPO.

OP 14-12-2023 heeft het IPO-bestuur ingestemd om het opdrachtgeverschap voor het beheer van de brugfunctie voor de Single Digital Gateway (SDG) te beleggen bij BIJ12. Dat opdrachtgeverschap ligt nu bij IPO. De jaarlijkse structurele kosten voor opdrachtgeverschap en operationeel het beheer van € 52.000 moeten overgeheveld worden van de begroting van IPO naar BIJ12. Daarnaast moet aanvullend € 15.000 worden overgeheveld van IPO naar BIJ12 voor structurele werkzaamheden in het kader van een uniforme productencatalogus (PPC).

Uitvoeringskosten BRO

De Basisregistratie Ondergrond is een landelijke voorziening van bodem-, ondergrond- en grondwatergegevens. Aanlevering en gebruik is voor bestuursorganen -dus ook provincies- wettelijk verplicht. BIJ12 heeft de opdracht gekregen om de activiteiten van de provincies voor de BRO te coördineren. Hierdoor is er een landelijk aanspreekpunt voor de provincies en kan er namens de provincies worden afgestemd met de landelijke partijen.

Recent is duidelijk geworden dat in de huidige fase milieukwaliteit geïmplementeerd kan worden. Om de impact hiervan voor provincies in beeld te brengen en de implementatie te ondersteunen is extra inhuur van een materiedeskundige milieukwaliteit nodig. De extra geschatte kosten bedragen € 25.000. Na besluitvorming in het IPO-bestuur hierover worden de definitieve kosten opgenomen in de Begroting 2025 dan wel in de Tussenrapportage 2025.

Ontwikkeling beeldmateriaal en Algemeen Hoogtebestand Nederland (AHN)

De provincies kopen in samenwerking met andere partijen twee landelijke datasets in: hoogtedata (AHN) en beeldmateriaal/luchtfoto's (BM). Deze datasets worden bijvoorbeeld gebruikt bij analyses rondom hoogwaterveiligheid en in wettelijke taken zoals Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT). In 2025 moeten beide initiatieven opnieuw worden aanbesteed.

Wat betreft beeldmateriaal geldt dat in diverse beleidsvelden, zoals Natuur en ook Energie, steeds zal meer worden gewerkt met Artificiële Intelligentie (AI). De AI interpreteert satellietbeelden/luchtfoto's/Actuele hoogtebestanden ten behoeve van handhaving en inventarisatie. Om dit over de jaren te kunnen doen is een goede positionering van de data noodzakelijk. Eén van de manieren om dit te doen is het maken van true-orthofoto's. Dit zijn luchtfoto's die recht van boven gemaakt worden. Om dit voor alle provincies te realiseren is meer geld nodig. Deze uitbreiding van budget komt voort uit de aanbevelingen uit het rapport 'Gebruik en ontwikkelingen van beeldmateriaal en hoogtedata bij de provincies' van 18 januari 2023, door Geonovum/provincie Gelderland. Door een wijziging in de tarifiering (marktconform) van projectmedewerkers stijgen de jaarlijkse kosten. Voor de provincies betekent dit naar schatting een totale kostenstijging van rond de € 200.000 op jaarbasis.

In 2024 wordt hiervoor een voorstel uitgewerkt dat wordt besproken in de AAC/BAC R&L en wordt voorgelegd aan het IPO-bestuur. Na besluitvorming in het IPO-bestuur hierover worden de definitieve kosten opgenomen in de Begroting 2025 dan wel in de Tussenrapportage 2025.

Verschuiving capaciteit Gemeenschappelijke Beheer Organisatie

Voor kantoorautomatisering maakt Bedrijfsvoering gebruik van capaciteit van de unit GBO voor functioneel beheer van onder andere de MS365 omgeving. Gezien het feit dat Bedrijfsvoering per 1 april 2024 gecentraliseerd is, wordt de capaciteit voor functioneel beheer (0,5 fte schaal 10) van MS365 ondergebracht bij Bedrijfsvoering. Dit betekent een budgetneutrale verschuiving van € 46.000 van GBO naar Bedrijfsvoering.

7. Interne organisatie

Voor Interne Organisatie geldt dat dit organisatieonderdeel tot en met 2023 bestond uit Directie en Bedrijfsvoering. Met de centralisatie van Bedrijfsvoering binnen de IPO in 2024 (BIJ12 heeft geen eigen afdeling Bedrijfsvoering meer) beperkt Interne Organisatie zich tot Directie. Welke begrotingsonderdelen van de begroting van BIJ12 worden overgeheveld naar de begroting van de geïntegreerde afdeling bedrijfsvoering is nog niet duidelijk. In de loop van 2024 zal hier meer duidelijkheid over zijn. Interne kosten voor BIJ12 hebben onder andere betrekking op de kosten voor de huur van het pand, en interne organisatieontwikkeling

Vanwege de toegenomen taken en opdrachten voor de BIJ12 is de span of control voor de managers onevenredig groot geworden. In 2024 worden hiervoor voorstellen uitgewerkt en voorgelegd. Vooralsnog houden we rekening met een extra manager, zodat de werkdruk kan worden verlicht. De kosten hiervoor zijn € 132.000 bij personeelskosten.

De daadkrachtige onderhandeling over de verlenging van het huurcontract van het kantoor Leidseveer 2 heeft geleid tot een huurverlaging van ongeveer € 100.000 per jaar. Wanneer de AV akkoord gaat met de aanpassing van de huurovereenkomst, zal de begroting vanaf 2025 met deze besparing structureel verlaagd worden.

Formatieplaats regiefunctionaris gezamenlijke inkoop

Het IPO-bestuur heeft op 7 maart 2024 ingestemd met een nieuwe taak voor BIJ12 gericht op de voorbereidingen en coördinatie van gezamenlijke ICT- aanbestedingen namens provincies. Daarbij heeft het bestuur ook ingestemd met het starten van de voorbereidingen voor een heraanbesteding van de bestaande raamovereenkomst met Microsoft. Dit besluit houdt in dat er structureel vanaf 2024 €122.000 aan de begroting wordt toegevoegd voor de coördinatie van gezamenlijke ICT- aanbestedingen.

Subsidie-coördinator

Vanwege het toenemende aantal subsidiebeschikkingen door LNV voor de uitvoering van gezamenlijke opdrachten van LNV en provincies, is het noodzakelijk een coördinator voor de aanvragen, beschikkingen, planningen en rechtmatige besteding en afwikkeling van de subsidies aan te stellen. Voor deze inzet is 1 FTE schaal 12 benodigd. Om deze reden wordt structureel € 122.000 aan de begroting toegevoegd.

WOO-ondersteuning

Het aantal WOO-verzoeken aan BIJ12 en de complexiteit daarvan, inclusief verzoeken om zienswijzen van BIJ12 bij WOO-verzoeken aan provincies en ministeries, evenals de daaropvolgende juridische procedures bij BIJ12, nemen toe. Om ervoor te zorgen dat de wettelijke termijnen voor het beantwoorden van deze verzoeken worden gehaald en om de overige bedrijfsjuridische werkzaamheden ongestoord uit te kunnen voeren, is verder ondersteuning op dit gebied noodzakelijk. Voor deze inzet is 1 FTE op schaal 11 nodig waarvoor € 107.000 aan de begroting wordt toegevoegd.

3.2 Lasten en baten 2024-2028

De hiervoor beschreven ontwikkelingen zijn in de onderstaande tabel per programma weergegeven.

Thema	VJN 2024	concept-begroting			
		2025	2026	2027	2028
1. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000					
* Legalisatie PAS-meldingen		100	100	100	100
* Verschuiving Expertiseteam Stikstof & Natura 2000	324	324	324	324	324
* Bedrijfsvoering ¹	-324	-324	-324	-324	-324
* Uitbreiding formatie Loket Stikstof	112	224	224	224	224
* Licenties Topdesk Informatiepunt Stikstof / Loket		50	50	50	50
* Overheveling stelpost van BIJ12 naar IPLG ¹	-124	-5.056	-5.056	-5.056	-5.056
2. Natuurinformatie en Natuurbeheer					
* Indexering NDFF	0	1.000	1.000	1.000	1.000
* Natuurbeheer	0	450	450	450	450
* ICT-voorziening particuliere Natuurbeheerders	0	300	100	100	100
* Uitbreiding auditoren en secretariaat Stichting SNL	0	300	300	300	300
* Natuurmonitoring	0	1.000	1.400	1.800	2.200
* Bossenstrategie	51	51	51	51	51
* Bestrijding invasieve exoten	0	100	100	100	100
* Overlopende opgaven 2023	686	0	0	0	0
3. AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG)	0	0	0	0	0
4. Faunazaken	7.590	7.590	7.590	7.590	7.590
5. Drugsafvaldumpingen	1.500	0	0	0	0
6. Gemeenschappelijke Beheer Organisatie					
* Vernieuwing verouderde informatieproducten	0	216	216	216	216
* Single Digital Gateway	167	67	67	67	67
* Uitvoeringskosten BRO	25	25	25	25	25
* Ontwikkeling beeldmateriaal / AHN	0	200	200	200	200
* Centralisatie functioneel beheer	-46	-46	-46	-46	-46
* Bedrijfsvoering ¹	46	46	46	46	46
* GBO eenmalige wijzigingen VJN 2024	1.838	0	0	0	0
7. Interne organisatie					
* Verlaging werkdruk management	0	132	132	132	132
* Lagere kosten huisvesting door aanpassing huurovk	0	-100	-100	-100	-100
* Regiefunctionaris gezamenlijke inkoop	172	122	122	122	122
* Subsidie-coördinator	122	122	122	122	122
* WOO-ondersteuning	107	107	107	107	107
* Automatisering aanbesteding	150	0	0	0	0
Totaal wijzigingen deel III. Uitvoering	12.396	7.000	7.200	7.600	8.000

¹ Budgetneutraal binnen de IPO-vereniging

x € 1.000

IV. Programma's

In dit deel worden de programma's ondergebracht die voorheen verdeeld waren over de begrotingen van IPO-bureau en BIJ12. Op dit moment gaat het alleen om programma Interprovinciaal Programma Landelijk Gebied (IPLG).

4.1 Inhoudelijke ontwikkelingen

1. Interprovinciaal Programma Landelijk Gebied (IPLG)

Met ingang van de Begroting 2025 wordt het IPLG als een apart programma, als samenvoeging van de voormalige programma's Stikstof & Natuur en Vitaal Platteland gepresenteerd. Dit is overeenkomstig de zelfstandige opdracht van het programma. Daarnaast verbeteren we hiermee de verantwoording over en inzichtelijkheid in de binnen het programma uitgevoerde activiteiten voor het domein van het Landelijk Gebied op het stikstofdossier ten behoeve van de provincies. Wij werken dit verder uit in de definitieve Begroting 2025.

Inhoudelijk bouwt het IPLG verder voort op de in 2024 ingezette weg. IPLG ondersteunt de provincies in hun opgaven voor het Landelijk Gebied door:

- Vanuit een coördinerende en ondersteunende rol provincies (in samenwerking met het Rijk) te laten komen tot een uitvoerbare, haalbare en effectieve aanpak.
- Zorg te dragen voor een ordentelijk en transparant (interprovinciaal en interbestuurlijk) besluitvormingsproces.
- Te verduidelijken op welke onderdelen gezamenlijke koersbepaling van provincies nodig is (voor zowel de korte als de langere termijn).
- In beeld te brengen op welke wijze gezamenlijk kan worden gewerkt aan een effectieve aanpak gericht op doelbereik met bijbehorend instrumentarium.
- Provincies te ondersteunen om te komen tot duidelijke (samenwerkings)afspraken met het Rijk, waarbij ieder bijdraagt vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheden.

In het programmaplan Interprovinciale Programmaorganisatie Landelijk Gebied (IPLG) - januari 2024 is een nadere uitwerking van de opgaven voor de thema's 1. Landbouw, 2. Natuur, 3. Gebiedsgerichte Aanpak, 4. Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), 5. Informatievoorziening Stikstof en 6. Strategie uitgewerkt.

4.2 Lasten en baten 2024-2028

De hiervoor beschreven ontwikkelingen zijn in de onderstaande tabel per programma weergegeven.

Programma	VJN 2024	concept-begroting			
		2025	2026	2027	2028
1. IPLG					
* Overheveling stelpost van BIJ12 naar IPLG ¹		4.932	4.932	4.932	4.932
Totaal wijzigingen deel 4. Programma's	0	4.932	4.932	4.932	4.932

¹ Budgetneutraal binnen de IPO-vereniging

x € 1.000

Zoals uit de bovenstaande tabel blijkt, stijgen de lasten voor dit deel vanaf 2025 ten opzichte van het kader (de vastgestelde meerjarenraming 2025-2027 uit de Begroting 2024) met € 4,9 miljoen (excl. nog toe te rekenen inzet dat we bij de definitieve Begroting 2025 doen). Dit betreft het bedrag dat tot en met de Begroting 2024 opgenomen was in de begroting van BIJ12. In de definitieve Begroting 2025 wordt ook de inzet die voorheen toegerekend werd aan de begroting van IPO-bureau toegerekend aan dit programma. Het gaat hierbij om een budgetneutrale verschuiving binnen de begroting van de IPO-vereniging.

V. Overige ramingen

5.1 Onderwerpen

Loon- en prijscompensatie

Jaarlijks verhogen wij de budgetten in onze begroting vanwege de inflatie. Voor deze zogenaamde indexatie maken we gebruik van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB), zoals opgenomen in de kerngegevensstabel raming februari 2024 (CEP 2024). Op basis hiervan indexeren we in 2025 de personele budgetten met 4,4% en de materiele budgetten met 2,2%.

Compensatie Zeeland

Vanwege een weeffout in het verdeelmodel provinciefonds ontving de provincie Zeeland van de overige 11 provincies € 6,7 miljoen ter aanvullende compensatie op de uitkering uit het Provinciefonds. De weeffout in het verdeelmodel provinciefonds heeft betrekking op het peiljaar (2008) dat gehanteerd is voor de bepaling van het veronderstelde rendement op dividend.

Dividendinkomsten zijn onderdeel van de Overige Eigen Middelen die ingehouden worden op de provinciefondsuitkering.

In het IPO-bestuur van 12 mei 2022 is op advies van de BAC Financiën besloten om de gezamenlijke afspraak over de compensatie voor Zeeland als gevolg van de technische weeffout in het huidige model te continueren totdat een nieuw verdeelmodel Provinciefonds in werking is getreden.

5.2 Lasten en baten 2024-2028

Onderwerp	VJN 2024	concept-begroting			
		2025	2026	2027	2028
1. Loon- en prijscompensatie					
* IPO-bureau	0	131	-718	-1.568	-1.568
* BIJ12	0	1.487	1.487	1.487	1.487
2. Compensatie Zeeland	0	6.700	6.700	6.700	6.700
Totaal wijzigingen deel V. Overige ramingen	0	8.318	7.469	6.619	6.619

x € 1.000

Toelichting op tabel

- Op basis van de kerndegevenstabel raming februari 2024 (CEP 2024) indexeren we in 2025 de personele budgetten met 4,4% en de materiële budgetten met 2,2%.
 - Effect IPO-bureau: In de meerjarenraming 2025 van IPO-bureau hielden wij (op basis van de kerndegevens maart 2023) via een stelpost rekening met indexatie. De percentages uit de kerndegevenstabel raming februari 2024 geven voor 2025 een extra financieel effect van € 131.000.
Voor de jaren 2026 en verder passen we voor de meerjarige doorwerking van de loon- en prijscompensatie de werkwijze toe zoals BIJ12 die hanteert. Dit doen wij in het kader van ons streven zoveel mogelijk dezelfde financiële uitgangspunten te hanteren. Voor IPO-bureau trokken we de indexatie in de meerjarenraming cumulatief door. BIJ12 trekt de indexatie in de meerjarenraming eenmalig door. Hiermee zijn de lagere lasten vanaf 2026 tot en met 2028 verklaart.
 - Effect BIJ12: De percentages uit de kerndegevenstabel raming februari 2024 geven een extra financieel effect van € 1,5 miljoen.

In de Begroting 2025 rekenen wij de indexatie exact door.

Bijlage 1. Bijdragen per provincie

Uit de tabel hieronder blijkt per provincie de hoogte van hun bijdrage aan de IPO-vereniging. In de twee daaropvolgende tabellen zijn per programma/unit de wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde meerjarenraming 2025 weergegeven.

	Speciale verdeelsleutel		Overige lasten en baten	Totaal IPO-vereniging
	Compensatie Zeeland	Faunazaken		
Groningen	279	1.900	4.526	6.705
Fryslân	501	16.080	6.317	22.898
Drenthe	107	1.303	5.406	6.816
Overijssel	912	2.263	6.280	9.455
Flevoland	3	593	3.530	4.127
Gelderland	1.809	5.990	7.106	14.905
Utrecht	215	4.454	5.180	9.849
Noord-Holland	579	16.683	5.439	22.701
Zuid-Holland	79	8.065	6.098	14.241
Zeeland		2.163	3.967	6.130
Noord-Brabant	1.461	715	7.254	9.430
Limburg	754	1.298	5.492	7.544
Totaal	6.700	61.507	66.595	134.802

x € 1.000

Specificatie wijzigingen ten opzichte van de meerjarenraming 2025 voor IPO-bureau

Wijzigingen conceptbegroting 2025														
	Totaal MJR 2025 uit IPO Begroting 2024	1. Ruimte en Leefbaarheid	2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	3. Landelijk Gebied	4. Klimaat en Energie	5. Regionale economie en Cultuur	6. Financiën en Openbaar Bestuur	6. Financiën en Openbaar Bestuur	7. Digitalisering	8. Werkgeverszaken	9. Bestuur- en Verenigingszaken	10. Overig	Totaal wijzigingen	Totaal conceptbegroting 2025
	Te verdelen bedrag ->	29.492	0	0	-78	40	90	0	0	0	145	-123	74	29.566
	Proc. aandeel													
	Groningen	1.828	0	0	-5	3	6	0	0	0	10	-8	5	1.833
	Fryslân	2.663	0	0	-7	4	9	0	0	0	14	-12	7	2.670
	Drenthe	1.957	0	0	-6	3	7	0	0	0	12	-10	6	1.963
	Overijssel	3.061	0	0	-7	4	8	0	0	0	14	-12	7	3.068
	Flevoland	1.212	0	0	-4	2	5	0	0	0	8	-6	4	1.216
	Gelderland	4.241	0	0	-8	4	10	0	0	0	15	-13	8	4.249
	Utrecht	1.988	0	0	-6	3	7	0	0	0	11	-10	6	1.994
	Noord-Holland	2.440	0	0	-6	3	7	0	0	0	12	-10	6	2.446
	Zuid-Holland	2.166	0	0	-7	4	8	0	0	0	13	-11	7	2.172
	Zeeland	1.358	0	0	-5	2	5	0	0	0	9	-7	4	1.362
	Noord-Brabant	3.944	0	0	-8	4	10	0	0	0	16	-13	8	3.952
	Limburg	2.634	0	0	-6	3	7	0	0	0	12	-10	6	2.640
	Totaal	29.492	0	0	-78	40	90	0	0	0	145	-123	74	29.566
x € 1.000														

Ten opzichte van eerdere jaren zijn de provincies in dit overzicht in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

x € 1.000

* Ten opzichte van eerdere jaren zijn de provincies in dit overzicht in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

Specificatie wijzigingen ten opzichte van de meerjarenraming 2025 voor BIJ12

Wijzigingen conceptbegroting 2025														
		Totaal MJR 2025 uit BIJ12 Begroting 2024 excl. Fauna-zaken	Totaal Faunazaken **	Totaal MJR 2025 uit BIJ12 Begroting 2024	1. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000	2. Natuurinformatie en Natuurbeheer	3. AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG)	4. Faunazaken **	5. Drugsafvaldumpingen	6. Gemeenschappelijke Beheer Organisatie	7. Interne organisatie	L&P	Totaal wijzigingen	Totaal conceptbegroting 2025***
	Te verdelen bedrag ->	37.843	53.917	91.760	374	3.201	0	8.815	0	441	383	1.487	14.701	106.461
	Proc. aandeel													
Provincie*														
Groningen	6,80%	2.574	1.636	4.210	25	218	0	264	0	30	26	101	664	4.874
Fryslân	9,49%	3.587	13.332	16.919	35	304	0	2.748	0	42	36	141	3.306	20.225
Drenthe	8,12%	3.074	1.611	4.685	30	260	0	-308	0	36	31	121	170	4.855
Overijssel	9,43%	3.565	2.686	6.251	35	302	0	-423	0	42	36	140	132	6.383
Flevoland	5,30%	2.004	595	2.599	20	170	0	-2	0	23	20	79	310	2.909
Gelderland	10,67%	4.034	5.838	9.872	40	342	0	152	0	47	41	159	780	10.652
Utrecht	7,78%	2.946	4.399	7.345	29	249	0	55	0	34	30	116	513	7.858
Noord-Holland	8,17%	3.093	13.526	16.619	31	261	0	3.157	0	36	31	121	3.638	20.257
Zuid-Holland	9,16%	3.462	5.726	9.188	34	293	0	2.339	0	40	35	136	2.878	12.066
Zeeland	5,96%	2.256	2.112	4.368	22	191	0	51	0	26	23	89	402	4.770
Noord-Brabant	10,89%	4.124	862	4.986	41	349	0	-147	0	48	42	162	494	5.480
Limburg	8,25%	3.123	1.594	4.717	31	264	0	-296	0	36	32	123	189	4.906
Totaal	100,00%	37.843	53.917	91.760	374	3.201	0	7.590	0	441	383	1.487	13.476	105.236

* Ten opzichte van eerdere jaren zijn de provincies in dit overzicht in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

x €1.000

x € 1.000

* Ten opzichte van eerdere jaren zijn de provincies in dit overzicht in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

** Afwijkende verdeelsleutel t.o.v. mengpercentages

*** Exclusief diverse baten en onttrekking aan reserves

Bijlage 2. Afkortingen

Afkorting	Volledige omschrijving
AAC	ambtelijke adviescommissie
AADV	Altijd Actuele Digitale Vergunning
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ACS	Ambtelijke Commissie Stikstof
AHN	Algemeen Hoogtebestand Nederland
AI	Artificiële Intelligentie
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APK	Algemene Periodieke Keuring
Appa	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
ACSG	AdviesCommissie Schade Grondwater
AV	Algemene Vergadering
AZ	ministerie van Algemene Zaken
BAC	bestuurlijke adviescommissie
BAR	Brexit Adjustment Reserve
BCS	Bestuurlijke Commissie Stikstof
BDU	brede doeluitkering
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIS	Culturele Basisinfrastructuur
BLOW	bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie
BNC	beoordeling nieuwe commissievoorstellen
BNG	betalen naar gebruik
BOb	Bestuurlijk Omgevingsberaad
BOD	Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie
BOFv	Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen
BRB	Beraad Ruimtelijk Beleid
BRO	Basis Registratie Ondergrond
BRT	Bus Rapid Transit)
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BUZA	ministerie van Buitenlandse Zaken
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZPW	bestuurlijk Stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers
CCU/CCS	Carbon Capture Utilization/Storage
CdK	Commissaris van de Koning
CE	circulaire economie
CEP	centraal economisch plan
CEMR	Council of European Municipalities and Regions
CES	cluster energiestrategie
CmK	Cultuureducatie met Kwaliteit
CO2	koolstofdioxide
CPB	Centraal Planbureau
CSIRT	Cyber Security Incident Response Team
CvdR	Comité van de Regio's
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EFRO	Europees Fonds voor Regionale economie
EMU	Economische en Monetaire Unie
EP	Europees Parlement
ERIAFF	European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry

ESF	Europees Sociaal Fonds
ESIF	Europese structuur- en investeringsfondsen
EU	Europese Unie
EZK	ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FARO	Verdrag van Faro (Raad van Europa, 2005) draagt de titel De Waarde van Cultureel Erfgoed voor de Samenleving
FTK	financieel toetsingskader
FVw	Financiële verhoudingswet
GBO	gemeenschappelijke beheerorganisatie (provincies)
GIR	Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte
GLB-NSP	gemeenschappelijk landbouwbeleid-nationaal strategisch plan
Grip	gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure
GS	Gedeputeerde Staten
GWW	grond-, weg- en waterbouw
HCA	human capital agenda
HNP	Huis Nederlandse Provincies (in Brussel)
HRE	herstel regionale economie
I&W	ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBDS	interbestuurlijke datastrategie
IBP	interbestuurlijk programma
IBT	interbestuurlijk toezicht
IDA	Interprovinciale Digitale Agenda
IFV	Interbestuurlijke en financiële verhoudingen
IHW	Informatiehuis Water
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IMPEL	European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law
IPO	Interprovinciaal Overleg
IPLG	Interprovinciaal Programma Landelijk Gebied
IPSN	Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur
J&V	ministerie van Justitie en Veiligheid
JTF	Just Transition Fund
KED	Kenniscentrum Europa Decentraal
KIA	kennis- en innovatieagenda
KIC	kennis- en Innovatieconvenant
KOB	kwaliteit openbaar bestuur
KpVV	Kennisplatform Verkeer en Vervoer
KRW	Kaderrichtlijn Water
LAN	Landelijk Actieplan Netcongestie
LCW	Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling
LDS	landelijk dekkend stelsel
LEV	licht elektronische voertuigen
LGR	Landelijke Grondwater Register
LHS	landelijke handhavingsstrategie
LNv	ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LV	landelijke voorziening
LVMB	Landelijk Verkeersmanagement Beraad
MAP's	EU-milieuactieprogramma's
MIEK	Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJA/MEE	meerjarenafpraak energie-efficiëntie
MKB	midden- en kleinbedrijf

MS365	Microsoft365
MTH	milieu, toezicht en handhaving
N2000	Natura2000
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NAP	Actieprogramma Nitraatrichtlijn
NAS	nationale klimaatadaptatiestrategie
NBTC	Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen
NDFF	Nationale Databank Flora en Fauna
NGO	niet-gouvernementele organisatie
NGR	Nationaal Geo Register
NHI	Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
NINB	Natuurinformatie en Natuurbeheer
NMP	Nationaal Milieuprogramma
NmS	traject Naar meer Slagvaardigheid
NOVB	Nationaal Openbaarvervoerberaad
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NOVEX	Nationale Omgevingsvisie Extra
NPCE	Nationaal Programma Circulaire Economie
NPE	Nationaal Plan Energiesysteem
NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied
NP-RES	Nationaal Programma Regionale Energiestrategie
NPVI	Nationaal Programma Verduurzaming Industrie
NSP	nationaal strategisch plan
NTF	Nationaal Toekomstbeeld Fiets
OCW	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OEM	overige eigen middelen
OGB	opdrachtgeversberaad
Olo	Omgevingsloket Online
OM	Openbaar Ministerie
OV	openbaar vervoer
PAS	Programma Aanpak Stikstof
P&C	planning & control (cyclus)
PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
PEH	Programma Energie Hoofdstructuur
PFAS	poly- en perfluoralkylstoffen
PHEV	plug in hybride elektrische voertuigen
PIDI/MIEK	Nationaal Programma Infrastructuur Duurzame Industrie / Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
PleK	Professionalisering Leer- en Kennisnetwerken in de Leefomgeving
PLOOI	Platform Open Overheidsinformatie
PPC	provinciale producten catalogus
PPLG	Provinciaal Programma Landelijk Gebied
PS	Provinciale Staten
PV	Permanente Vertegenwoordiging
RAL	Regionale Agenda Laadinfrastructuur
REACT-EU	Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe
REIS	regionale energie-infrastructuur
RES'en	regionale energiestrategieën
REV	Register Externe Veiligheid
RFF	Recovery and Resilience Facility
RISM	Road infrastructure safety management
RMP	regionaal mobiliteitsprogramma

ROM's	regionale ontwikkelingsmaatschappijen
ROWW	ruimtelijke ontwikkeling, water en wonen
RTLG	Realisatie Transitie Landelijk Gebied
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RVV	Reglement verkeersregels en verkeerstekens
SDE	Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie
SDG	Single Digital Gateway
SDG's	Sustainable Development Goals
SDN	Safety Delta Nederland
Shine	sustainable houses in inclusive neighbourhoods
SLA	schoneluchtakkoord
SNL	subsidiestelsel natuur en landschap
SPI	prestatie-indicatoren voor verkeersveiligheid
SPN	Stichting Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland
SPUK	specifieke uitkering
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
SUM	stand van zaken uitvoering Klimaatakkoord Mobiliteit
SVNL	subsidieverordening natuur en landschap
TBOV	toekomstbeeld openbaar vervoer
TdF	Tour de Force
TWh	terrawattuur
UDO	Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden
UP CE	landelijk Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie
UvW	Unie van Waterschappen
VJN	Voorjaarsnota
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOB	Vereniging Openbare Bibliotheken
VP	vitaal platteland
VSO	Verbond voor Sectorwerkgevers Overheid
VTE	vrijtijdseconomie
VTH	vergunningverlening, toezicht en handhaving
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WKO	warmte- en koudeopslag
WKP	waterkwaliteitsportaal
Woo	Wet open overheid
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
ZBO	zelfstandig bestuursorgaan
ZoN	Zicht op Nederland
ZPW	zelfstandige publieke werkgevers
ZZS	zeer zorgwekkende stoffen